

คู่มือการปฏิบัติงาน

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

นางขวัญชนก บุญเรือง

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ (การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม)

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการปฏิบัติงาน
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

นางขวัญชนก บุญเรือง
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์
วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ (การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม)

นางขวัญชนก บุญเรือง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ อ 97
ปฏิบัติหน้าที่ กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ (การศึกษาแบบเรียนรวม) มีหน้าที่และรับผิดชอบ ดังนี้

- 16.1 ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาสำหรับ
ผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในรูปแบบที่เหมาะสม
- 16.2 ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี
ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาจำเป็นพิเศษแบบเรียนรวม ให้สามารถบริหารจัดการและวางแผน
จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 16.3 ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา
และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มี
ความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 16.4 ประสานความร่วมมือ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษาพิเศษ เช่น สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ศูนย์การศึกษาพิเศษ
ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- 16.5 นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
เพื่อให้สามารถคัดกรองและวินิจฉัยผู้เรียนสามารถปรับปรุง/พัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อ
พัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพความต้องการเฉพาะบุคคลตามประเภทเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีคุณภาพ
- 16.6 งานพัฒนาการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และการศึกษาพิเศษ
- 16.7 นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนในเครือข่าย
โรงเรียน อำเภอพรหมพิราม 1 , 4 และโรงเรียนในสังกัด
- 16.8 โครงการโรงเรียนคอนเน็กซ์อีดี (ประชารัฐ)
- 16.9 โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
- 16.10 โครงการเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)
- 16.11 โครงการโรงเรียนคุณภาพ และ Stand Alone
- 16.12 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1. งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา

ลักษณะงาน

เป็นงานส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540
3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

- 1.ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา
- 2.วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- 3.ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการกระบวนการเรียนรู้กลุ่ม สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
- 4.ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษา และพลศึกษา
- 5.นิเทศติดตาม เผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนากระบวนการ การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- 6.นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน เพื่อการพัฒนางานบริหารหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ศึกษาข้อมูล สภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและ
การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษา

ดำเนินโครงการส่งเสริม
การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา
และพลศึกษา

ครูพัฒนาหลักสูตร
และการจัดการ
เรียนรู้

แก้ไข ปรับปรุงหลักและการ
จัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์วิจัย เผยแพร่ผลงานการพัฒนา
หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

สรุปและประมวลผล

สรุป รายงานผลการดำเนินงาน

2. งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอนครไทย 2

ลักษณะงาน

ดำเนินงานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอนครไทย 2 จำนวน 7 โรงเรียน เป็นงานที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศ ติดตาม และประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอนครไทย 2 จำนวน 7 โรงเรียน ให้สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

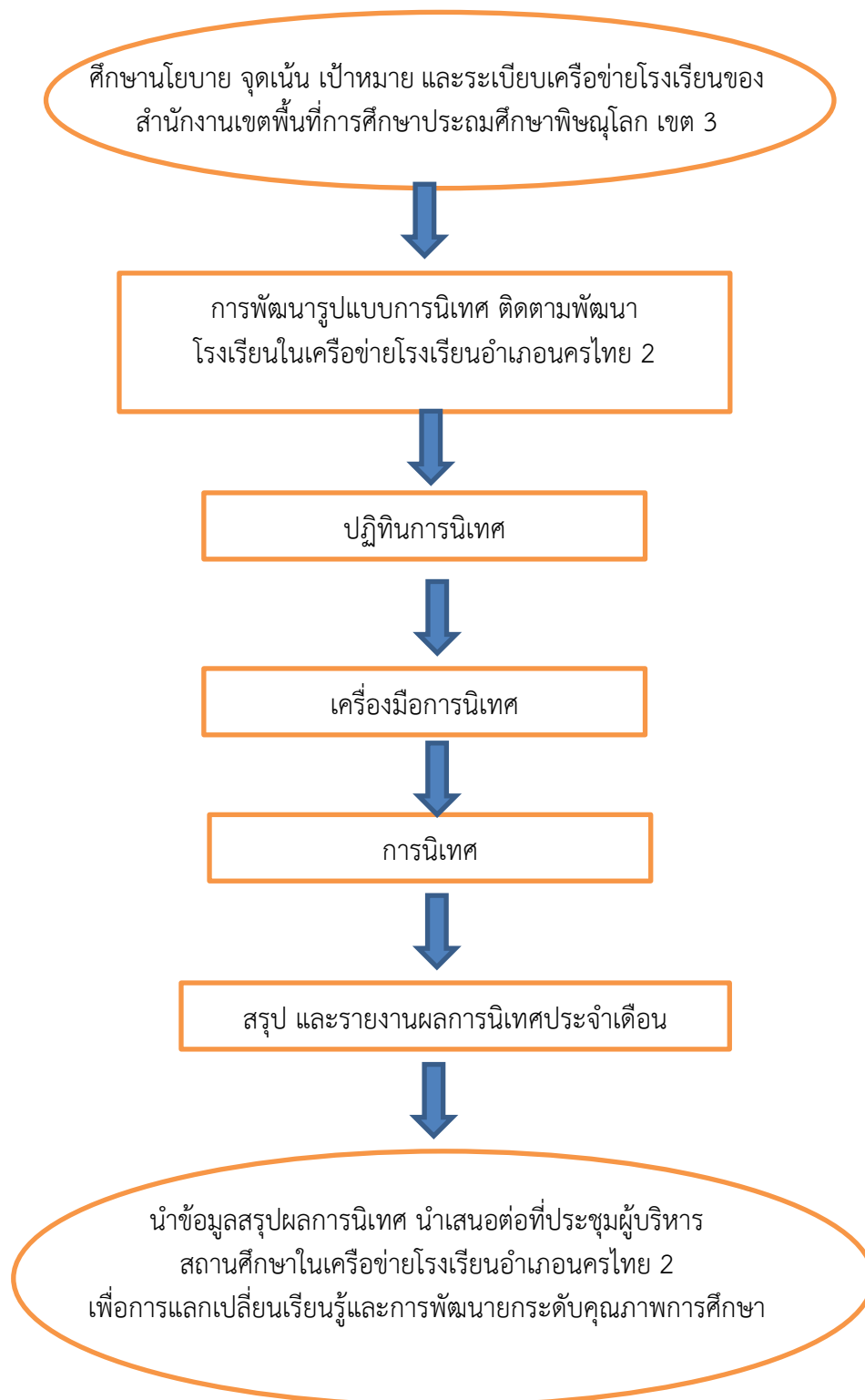
กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบาย จุดเน้น และเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ว่าด้วยกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน และศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอ พ.ศ.2562

ขั้นตอนและแนวปฏิบัติ

- 1.ศึกษานโยบาย จุดเน้น และเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
- 2.ศึกษาระเบียบเครือข่ายโรงเรียน และศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
- 3.ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อพัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอนครไทย 2 จำนวน 7 โรงเรียน ดังนี้
 - 3.1 พัฒนารูปแบบการนิเทศ เครือข่ายโรงเรียนอำเภอนครไทย 2
 - 3.2 จัดทำปฏิทินการนิเทศ
 - 3.3 จัดทำเครื่องมือการนิเทศ
 - 3.4 ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินและใช้เครื่องมือการนิเทศที่กำหนด
 - 3.5 สรุปและรายงานผล และให้ข้อเสนอต่อที่ประชุมผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอนครไทย 2 เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษา
 - 3.6 นำข้อมูลสรุปผลการนิเทศ นำเสนอต่อที่ประชุมผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอนครไทย 2 เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

3. งานนิเทศการศึกษา

ลักษณะงาน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ในส่วนของกระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาภาคบังคับ และการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียน เป็นคนเก่ง คนดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จึงกำหนดให้มีแผนนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1.การนิเทศอย่างทั่วถึง โดยมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้รับผิดชอบอำเภอและประจำเครือข่ายโรงเรียน โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการนิเทศโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง อย่างน้อย 1 ครั้ง/โรงเรียน/เดือน

2.การนิเทศอย่างต่อเนื่อง โดยมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบทุกระดับได้มีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของเครือข่ายโรงเรียนและโรงเรียน ซึ่งกำหนดให้ผู้อำนวยการกลุ่มทุกกลุ่มภารกิจ และศึกษานิเทศก์ประจำเครือข่ายโรงเรียน จัดทำปฏิทินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาประจำทุกเดือน โดยกำหนดปฏิทินการนิเทศตามสภาพความจำเป็นและความเหมาะสม ทั้งนี้ให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามปฏิทินการนิเทศทุกเดือน

3.นิเทศอย่างมีคุณภาพ โดยมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบเครือข่ายโรงเรียนทุกคนได้นิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาภาคบังคับตามเครือข่ายโรงเรียนที่รับผิดชอบ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศและให้รายงานผลการดำเนินงาน เพื่อจะได้นำข้อมูลหรือปัญหาที่พบไปใช้ในการวางแผนพัฒนางานในอนาคตต่อไป โดยมุ่งหวังให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาภาคบังคับและมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับประเทศ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
- 2.พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546
- 3.นโยบาย จุดเน้น เป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
- 4.ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ว่าด้วยเครือข่ายโรงเรียนและศูนย์

ประสานงานการศึกษาอำเภอ

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

- 1.ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ สร้างความตระหนัก/ความเข้าใจ
 - 1.1 ร่วมกันศึกษานโยบาย เพื่อนำลงสู่การปฏิบัติในแต่ละระดับให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษา วิธีการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลและค้นหาจุดเด่นจุดด้อยของสถานศึกษา(โดยใช้เครือข่ายโรงเรียน/โรงเรียนเป็นฐานศึกษานิเทศก์ร่วมกับผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา) ในหัวข้อเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.2.1 การนำหลักสูตรสถานศึกษาลงสู่การปฏิบัติในห้องเรียน

1.2.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามระเบียบการวัดและประเมินผล

1.2.3 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง

1.2.4 การพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.2.5 การติดตาม การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณและคิดวิเคราะห์ทุกชั้นเรียน

1.2.6 การประเมินพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.2.7 การติดตามงานเร่งด่วนหรืองานอื่นๆ ตามที่กลุ่มภารกิจร้องขอ

1.3 ร่วมกันวางแผน กำหนดรูปแบบการพัฒนา

1.4 ประชุมคณะกรรมการบริหารเครือข่ายโรงเรียนเพื่อปรับกระบวนการทำงานและการพัฒนาตามรูปแบบการนิเทศ 100 %

2. ร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบการพัฒนา

2.1 ผู้นิเทศ ศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศ 100 %

2.2 ร่วมกันจัดทำโครงการ ตั้งเป้าหมาย และสร้างเกณฑ์ตัวชี้วัดความสำเร็จร่วมกัน

2.3 ร่วมกันกำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผล

2.4 สร้างและพัฒนาสื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้สอดคล้องเรื่องที่จะพัฒนา

2.5 กำหนดปฏิทินการนิเทศของศึกษานิเทศก์ทุกคน ทุกเดือน และออกนิเทศตามปฏิทิน

3. ร่วมกันปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพ

3.1 ประชุมปรับกระบวนการทำงาน การพัฒนางานตามแผนการนิเทศ 100 % และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการนิเทศ การใช้สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมการนิเทศ

3.2 ผู้นิเทศร่วมกันปฏิบัติการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ด้วยเครื่องมือที่กำหนดตามปฏิทินการนิเทศที่กำหนดไว้และใช้เทคนิคการนิเทศแบบ Coaching and Mentoring เพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา

3.3 ผู้นิเทศชี้แจง อธิบายข้อสงสัย/ปัญหา และชี้แนะวิธีการแก้ปัญหา ให้งานสามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมาย

4. ร่วมกันตรวจสอบและประเมินผล

4.1 ผู้นิเทศเก็บรวบรวมข้อมูลผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

4.2 ผู้รับผิดชอบงานวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อรายงานผลผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้น

5. ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนา

5.1 ผู้นิเทศร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อนำไปวางแผนพัฒนา

5.2 ปรับวิธีการดำเนินงาน/กระบวนการ/เทคนิคการทำงาน

5.3 ร่วมกันพัฒนางานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับการนิเทศเพื่อการพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Flow chart)

4.งานเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน

ลักษณะงาน

เป็นการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายใน
อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- 1.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 2.ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ พ.ศ.2519

ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงาน

การนิเทศประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ ฝ่ายนิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุ
จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำ
ให้การดำเนินงานเป็นไปโดยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้
นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบัน เป็น

ภาพที่เป็นจริงและกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการ หมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึง เป็นสภาพที่คาดหวังว่าจะเกิด อย่างไรก็ตามการกำหนดสภาพที่ต้องการและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มิใช่จะกำหนดลอยๆตามใจใครก็ได้แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบมากมายที่ควรจะนำมาศึกษาและพิจารณาประกอบ

1. นโยบายของสถานศึกษาในด้านการนิเทศ
2. ปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
3. ข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัสดุ
4. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ

จากการศึกษาและสำรวจโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาจากสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการแล้ว สถานศึกษาก็จะพบว่ามียางมากมายที่ต้องดำเนินการในเวลาเดียวกัน แต่สถานศึกษาก็มีข้อจำกัดทั้งในด้านบุคคล งบประมาณและทรัพยากรอื่น จึงจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการอาศัยหลักการ และเหตุผลและข้อมูลที่จะได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่า มีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้างแล้วมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนดวิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

การจัดทำแผนงานและโครงการนั้น ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เช่น ถ้าต้องการนิเทศ เรื่องการสอน จากการศึกษาค้นคว้า ครูยังขาดการนำสื่อการสอนมาใช้ ยังใช้วิธีสอนแบบบรรยาย มากกว่าวิธีสอนอื่น จึงควรจัดแผนงานและโครงการนิเทศในด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน โครงการสาธิตการสอนแบบต่างๆ เป็นต้น

การจัดทำแผนงานและโครงการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดังนี้

- ก. แจกแจงกิจกรรมนิเทศที่จัดทำในโครงการนั้น
- ข. กำหนดแผนงานการนิเทศ รวมถึงการกำหนดหน่วยปฏิบัติ ค่าใช้จ่าย เวลาและสถานที่ เป็นต้น
- ค. จัดทำงบประมาณโครงการ การขออนุมัติ และการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานนิเทศ เป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ก. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจะอย่างไรที่จะทำให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่จะจัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

ข. การปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ

1. ผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ
2. ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และดูแลให้ผู้รับการนิเทศได้ทำงานสำเร็จตามที่วางไว้

3. ผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การสนับสนุนในเรื่อง งบประมาณ ค่าใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่างๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

ค. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหาร ให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อมๆกับการทำงานจึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผล ได้แก่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

- 1.การประเมินต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นที่ยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครูและนักเรียน
- 2.การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว
- 3.การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ
- 4.การประเมินผลสามารถทำได้ 2 ระยะ คือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณาดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนการประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ

5.การประเมินผลเป็นระบบ มี 3 ส่วน คือ

การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน รวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของครูผู้สอน

การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการเพื่อการปรับปรุงโครงการ

การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากการดำเนินโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

การประเมินมีเทคนิควิธีการดังนี้ คือ

ก. การประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถจะดำเนินการได้ในลักษณะประเมินผลเดี่ยวหรือประเมินผลเป็นกลุ่มได้ ผู้ดำเนินการประเมินจะรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือชนิดต่างๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลนี้ต้องใช้เครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงในการวัด จึงอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสอบถามชนิดต่างๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลด้วย

ข.การประเมินผลเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม สัมมนาร่วมกัน อาจจะมีแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยก็ได้ การประเมินผลแบบนี้ผู้ประเมินต้องมีความละเอียดช่างสังเกตขณะเดียวกันก็ต้องไม่มีอคติ มีใจเป็นกลาง

โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิคทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกันไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- 1.เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ก็สามารถนำวิธีการที่ใช้ไปนิเทศในกลุ่มอื่นต่อไป

- 2.เมื่อประเมินผลแล้วพบว่า ผลการนิเทศยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขก็สามารถจะปรับวิธีการใหม่ให้เหมาะสม

- 3.เมื่อประเมินผลแล้วพบว่า วิธีการนิเทศมีปฏิกิริยาจากผู้รับการนิเทศ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์มากก็ควรจะได้วางแผนการนิเทศใหม่

- 4.เมื่อประเมินผลแล้วพบว่า เทคนิควิธีที่นำมาใช้ได้ผลดีมาก ก็สามารถประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาอื่นนำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ 5 สรุปรายงานผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทุกขั้นตอนว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

หรือไม่เพื่อเป็นการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงาน วิชาการ การเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

